



ת"פ 55129/08/17 - מדינת ישראל - מח"ש נגד שי בן דוד כרמל

בית משפט השלום בבאר שבע

י"א ניסן תשפ"א
24 מרץ 2021

ת"פ 55129-08-17 מדינת ישראל נ' כרמל

לפני כב' השופט רון סולקין
מאשימה

מדינת ישראל - מח"ש
ע"י ב"כ עו"ד הדס קליין ועו"ד אליאסף קליין

נגד
נאשם

שי בן דוד כרמל
ע"י ב"כ עו"ד נועם אליגון

החלטה בבקשה לתשלום הוצאות הגנה ופיצוי

(לפי סעיף 80 לחוק העונשין, תשל"ז - 1977)

רקע - השתלשלות ההליך

נגד הנאשם הוגש כתב אישום המייחס לו עבירות של תקיפה, בניגוד לסעיף 379 לחוק העונשין, תשל"ז - 1977; שיבוש מהלכי משפט, בניגוד לסעיף 244 לאותו חוק.

על פי עובדות כתב האישום, בהיות הנאשם שוטר במשטרת ישראל, המשרת כמפקד קבוצת סיור בתחנת עיירות, הוצב, בתאריך 20.05.16, במחסום בצומת מרכזי בעיר באר-שבע, אשר נחסם לתנועה, בחלק מהכיוונים, לצורך מירוצן שהתקיים.

סביב השעה 18:30, הגיע למקום, ברכבו, נהג מונית בשם מאיר יפרח (להלן: "המתלונן"). כאשר הבחין במחסום, יצא מהמונית וביקש מהנאשם, כי יאפשר לו לעבור את המחסום, היות שעליו להשתתף באירוע משפחתי. הנאשם סירב לכך, והמתלונן שב וחזר על בקשתו זו. בתגובה, סטר הנאשם בחזקה ללחיו השמאלית של המתלונן; תפס את ידו של המתלונן והפילו לרצפה. זאת, תוך שהוא צועק על המתלונן, כי הוא (האחרון), תוקף שוטר.

בהמשך, כתב הנאשם דוח מעצר ודוח פעולה כוזבים, בהם ציין, כי המתלונן תקף אותו.

כתוצאה מהאמור, הובא המתלונן לתחנת באר-שבע, שם נחקר בתקיפת שוטר, ושוחרר למעצר בית בתנאים מגבילים.



הנאשם כפר באשמה. הנאשם לא התכחש למפגש עם המתלונן במקום ובזמן המתוארים בכתב האישום; אף לא התכחש לעובדה, כי המתלונן ביקש, מספר פעמים לעבור את המחסום; אך טען, כי המתלונן פנה אליו תוך שימוש בשפת גוף בוטה; היצמדות אליו; התרסה וקריאת תיגר על סמכותו. לדברי ההגנה, לאחר שהנאשם עמד על סירובו לאפשר למתלונן לעבור - היה זה דווקא המתלונן, אשר סטר לנאשם ועל כן, עצר אותו הנאשם.

כפועל יוצא מן האמור, טענה ההגנה, כי גם הדוחות שנרשמו - שקפו את המצב לאשורו.

כתב האישום הוגש בתאריך 30.08.17.

יצוין, כי כבר בישיבת המענה, שהתקיימה ביום 05.12.17, טענה ההגנה, כי מתחילת חקירתו של הנאשם, הפנה את תשומת ליבם של גורמי החקירה לעובדה, שהאירוע קרה באזור המכוסה על ידי מצלמות אבטחה וחרף כך - לא נאספו התצלומים ולא זו אלא - שבשלב בו פנתה היחידה החוקרת לאסוף סרטונים - נמחקו, לטענת ההגנה - בעקבות "רשלנות פושעת" ולטענת היחידה החוקרת - "בשגה".

בשל כך, נדחה הדיון, כשבית המשפט הורה על התייצבות פרקליטה, המוסמכת לקבל החלטות בנוגע לתיק זה.

בדיון שלאחר מכן, שהתקיים ביום 07.01.18, התייצבה הפרקליטה וטענה, כי על פי המידע שבידה, הגיע חוקר למוסד לביטוח לאומי, שם נמצא סרטון שתיעד את האירוע, אם כי, לטענתו, לא באיכות טובה. כשהגיע שוב כדי להעתיק את הסרטון - צפה בו ולא הבחין במשהו חריג, או אז מחק אותו בטעות ולאחר מכן - לא הצליח לאחזר את הקובץ. בעקבות כך - נוצר קשר עם גורם ביטחון במוסד אך גם שם לא עלה בידיהם לשחזר את הסרטון.

התיק נקבע לשמיעת ראיות.

מטעם המאשימה העידו ע.ת. 1 - מר מאיר יפרח, המתלונן; ע.ת. 2 - גב' דליה שרה דרור, רעיית המתלונן; ע.ת. 3 - חוקר מח"ש מר נפתלי שיין; ע.ת. 4 - חוקר מח"ש מר טארק אבו טהה; ע.ת. 5 - גב' בת שבע דהן, עדת ראיה לאירוע.

עוד הוגשו, מטעם המאשימה, מוצגים שונים.

מטעם ההגנה, העיד הנאשם.

לאחר בחינת מכלול הראיות, מצא בית המשפט, כי מסכת הראיות שהוצגה, ביחד עם מחדלי החקירה, אשר, במקרה דנן, הם מהותיים ויורדים לשורשו של עניין - אינם מאפשרים קביעת ממצא במידת הראיה הנדרשת לצורך הרשעה בפלילין.



לאור האמור, פסק בית המשפט, כי נותר על כנו ספק בנוגע לשאלה, האם תקף הנאשם את המתלון באופן מכוון, או שהפעיל כלפיו כח במטרה להדוף תקיפה ולהשתלט עליו, והורה על זיכוי בדיון.

נימוקי המבקש

ההגנה טענה, כי הכרעת הדיון המזכה הסתמכה, בין היתר, על מחדלי חקירה מהותיים בפעילות היחידה החוקרת, שפגעו בהגנת הנאשם, וזאת - בהתייחס לאי בדיקת המצלמות מלכתחילה; ולבדיקה מאוחרת של מצלמות אחרות - שבמהלכה נמחק הסרטון.

עוד הפנתה ההגנה למחדל חקירתי נוסף, שעניינו אי בירור זהותם ואי גביית גרסתם של עדי ראיה, שהוכח, שהיו נוכחים באירוע - והכוונה לסדרנים מטעם העיריה.

עוד טענה ההגנה, כי מגמת הפסיקה להרחיב העילות המצדיקות פיצוי לאחר זיכוי בהליך פלילי.

נימוקי המאשימה

המאשימה הגישה תגובתה לאחר קבלת ארכה.

המאשימה טענה, כי אין בנמצא הוראה כללית, המאפשרת השתתפות פיצוי בכל עת בו זוכה נאשם וכי השתתפות חיוב זה מן הדיון שתיעשה במשורה.

המאשימה טענה, כי קיימות שתי עילות לפיצוי, כשהראשונה - מצדיקה השתתפות רק במצב של אי סבירות בולטת בהגשת כתב האישום.

אשר לעילה הנוספת להשתתפות הפיצוי, טענה המאשימה כי קושי טכני שהביא לזיכוי לא יביא, בדרך כלל, להשתתפות פיצוי.

המאשימה טענה, כי היו ברשותה עדותה של עדת ראיה אובייקטיבית אשר הבחינה באירוע וכן תיעוד רפואי של המתלון. בנסיבות אלה, סברה, כי בידה סיכוי סביר להרשעה וזאת גם בהתייחס לפגמים החקירתיים בנוגע לסרטונים או לאי חקירת הסדרנים.



המאשימה טענה לשיהוי בהגשת הבקשה.

המאשימה טענה, כי אין מקום לפסיקת פיצוי, כאשר הזיכוי ניתן מחמת הספק.

המאשימה טענה, כי לא נגרמו לנאשם נזקים מעבר לאלו הנגרמים לכל נאשם, שמוגש נגדו כתב אישום.

הדיון בבקשה

בדיון על-פה - חזר כל צד על טענותיו.

בנוסף, הגישה התביעה תוצאות בדיקות פוליוגרף שנערכו לנאשם ולמתלונן. יצוין, כי ההגנה התנגדה להגשת בדיקות אלו, שזכרן לא בא בתשובת המאשימה ואף לא בתיק המוצגים שהוגש מטעמה (בית המשפט הורה לכל אחד מהצדדים להגיש ראיותיו בטרם הדיון). משכך, נטען, כי היה בכך כדי להפגיע את ההגנה.

בהתאם לתקנות סדר הדין (פיצויים בשל מעצר או מאסר, תשמ"ב - 1982) (להלן: "**התקנות**"), אופן הדיון בבקשה לפיצוי כדוגמת בקשה זו הוא על דרך הדיון בבקשה בהליך אזרחי (המרצה). בהליכים האזרחיים, נהוג הכלל של דיון ב"קלפים פתוחים", תוך הצגה מראש של הטענות והראיות הצריכות לענין. כלל זה קיבל משנה תוקף בתקנות סדר הדין האזרחי החדשות, כפי שנכנסו לתקפן זה לא מכבר. המאשימה, אשר הגישה תגובתה ותיק ראיותיה לאחר שניתן לה די זמן לשם כך (נתבקשה אף ארכה), תוך פירוט נרחב מאוד של טענותיה, של פסיקה רלבנטית וגם צירוף מסמכים מתיק החקירה, שלא הוגשו לבית המשפט בהליך הפלילי - לא מצאה לצרף את תוצאות הבדיקות, או אפילו לציין בטיעוניה דבר קיומן. בית המשפט מניח, כי התנהלות זו לא היתה מכוונת על מנת להפגיע ההגנה בטיעוניה. אך מכל מקום, בנסיבות אלה, מקבל בית המשפט טענת ההגנה, כי המדובר בטענה מפתיעה, ואינו מוצא ליתן משקל לתוצאות הבדיקות הללו.

דיון והכרעה

פיצוי בגין מעצר או העמדה לדין אינו זכות מוקנה לנאשם, אשר זוכה בדיון. לבית המשפט הפרורוגטיבה להחליט בנוגע למקרים המתאימים לכך.

שתיים הן העילות לתביעת פיצוי זה, כפי המפורט בסעיף 80 לחוק. האחת - אם ראה בית המשפט "שלא היה יסוד לאשמה". השניה - אם ראה בית המשפט "נסיבות אחרות המצדיקות זאת".



אשר לעילה הראשונה - השאלה היא, האם הראיות שהיו מונחות לפני המאשימה, די היה בהן ליצור אצל תביעה, הפועלת בזהירות סבירה, ציפיה להרשעה. ראה ע.פ. **4466/98 דבש נ' מדינת ישראל**, פ"ד נו(3) 73.

בחינת המצב הראייתי והענין לציבור - תהיה בהתאם למצב, שהיה בעת הגשת כתב האישום, ולא בעקבות התפתחויות, שאירעו בשלבים מאוחרים יותר. ראו ע.פ. 6137/05 **שלומוב נ' מדינת ישראל** (פורסם במאגרים).

על הענין לציבור במאטריה המדוברת - קצין משטרה המפעיל, לכאורה, אלימות כלפי אזרח ואף משבש מהלכי משפט תוך רישום דוח כוזב - אין צורך להכביר מילים.

השאלה העומדת לדין הנה, אם כן, בנוגע לתשתית הראייתית להגשת כתב האישום.

בבחינה טכנית של הדברים, ניתן היה אולי לומר, כי היו בידי המאשימה, בעת הגשת כתב האישום, די ראיות על מנת להקים סיכוי סביר להרשעה וזאת, מעצם העובדה, כי היו בידיה גרסת המתלונן, שהוא, לכאורה, אזרח מן הישוב, שאין לו כל עילה להפליל השוטר - הנאשם; עדותו נתמכה, לכאורה, בתיעוד רפואי; כן היו בידיה עדותה של עדת הראיה - ע.ת. 5. למעשה - אף ההגנה אישרה, בהגינותה, כי היה מדובר בראיות שעשויות היו, כשלעצמן להצדיק הגשת כתב אישום, אלמלא המחדלים החקירתיים (ראו עמ' 25, ש' 18 - 19 לפרו').

העובדה - כי עם סיום שמיעת הראיות - לא מצא בית המשפט כי עדות המתלונן היא כזו - אשר ניתן לבסס עליה הרשעה ובנוגע לעדת הראיה - ע.ת. 5 - נמצא, כי על אף שהמדובר באזרחית מעורבת ואכפתית, שניסתה לדייק, ככל הניתן בעדותה - קלטה רק חלק מההתרחשויות, כשחלק מהאירוע הוסתר מפניה ולפיכך - לא היה מקום לסמוך על עדותה - לא תבוא לרועץ למאשימה, שכן בחינת המהימנות נעשית לאחר הגשת כתב האישום ובחינת סבירות הגשתו של כתב האישום תיערך לפי הראיות הלכאוריות בלבד.

אלא, כפי שקבע כבר בית משפט זה בהחלטה דומה שניתנה לאחרונה (ת"פ 5499-06-19 **מדינת ישראל נ' אל ג'עאר** - החלטה מיום 11.02.21) אל לגורמי התביעה לפעול כ"טכנאי משפט" והבחינה של הדברים - לא מן הדין שתיערך בדרך של "רשימת מצאי", קרי: יש מתלונן ועדת ראיה, שמסרו עדויות הדומות בעיקרן - ומכאן שקיים סיכוי סביר להרשעה.

על רשויות החקירה לפעול כשמטרת העל שלהן - היא גילוי האמת ובנוגע לכך - אם קיימות ראיות אובייקטיביות, שהן טובות יותר מהראיות שנאספו ואשר השגתן אינה כרוכה במאמץ מיוחד ובכוחן לשפוך אור על האירועים מבלי להותיר מקום לספקות - עליהן להתכבד ולעשות כן. ראו לענין זה, הכרעת הדין ת"פ (חיפה) 39669-03-10 **מדינת ישראל נ' מנחם** (פורסם במאגרים), והפסיקה המובאת שם.

במקרה דנן - אין חולק, שהנאשם הפנה את תשומת ליבם של חוקריו מהרגע הראשון לעובדה, שקיימות מצלמות



המתעדות את האירוע (מצלמות "שופרסל"). הסרטונים שהוקלטו ב"שופרסל" לא נתפסו במועד וכשנאותה היחידה החוקרת לפנות לבית העסק הוברר, כי התוכן שהיה בהן - נמחק. גם בשלב מאוחר יותר, כשפנתה היחידה החוקרת, לנסות ולאתר מצלמות ונמצא מקום אחר - המוסד לביטוח לאומי - שגם מצלמותיו מכסות את הזירה ושם אותר סרטון המתעד את האירוע - נמחק הסרטון, באופן שלא ניתן לו הסבר עד היום. ודוק: המדובר היה בסרטון שתוכנו רלוונטי לאישום, שכן החוקר מסר, שהבחין בו באינטראקציה בין הנאשם לבין המתלונן ואף חזר במיוחד כדי להעתיקו.

בנוסף, כאמור, לא נחקרו סדרני העיריה, שהם עדים אובייקטיביים, שאין מחלוקת, שהיו נוכחים במקום ובסבירות גבוהה היו עדים לאירוע נושא כתב האישום.

נשאלת השאלה האם גורם תביעתי (במקרה דנן - המחלקה לחקירות שוטרים) - מן הדין שיתפק בעדויות אנוש, כאשר מובא לפניו תיק, בו התרשלה היחידה החוקרת באי איסופן של ראיות אובייקטיביות, שתיעדו את האירוע בזמן אמת. ולעניין זה - מקבל בית המשפט את הטענה, כי המדובר בהתרשלות רבתי, שכן כאמור, חזר על עצמו עניין זה פעמיים, כשבפעם הראשונה - לא פונים בזמן לאתר הצילומים כלל, ובפעם השנייה - כשבאופן בלתי צפוי - מאותר סרטון המתעד את האירוע - הושמדה הראיה - באופן שלא ניתן לו הסבר.

במקרה דנן - מוצא בית המשפט, כי בחינה מעמיקה יותר של התשתית הראייתית ושל המחדלים הללו - היתה אמורה לעורר מחשבה שניה בשאלה, האם להגיש את כתב האישום. בשל כך גם הורה בית המשפט, באופן שאינו בגדר חזון נפרץ, לתובעת בעלת סמכויות בנוגע לניהול התיק - להתייצב לפניו - בטרם החלה שמיעת הראיות.

מכאן - מוצא בית המשפט, כי קמה עילה לפיצוי, בשל החלופה הראשונה הקבועה בדין, קרי: שאלת היסוד לאשמה.

לחלופין - מוצא בית המשפט, כי במקרה דנן - עלה בידי ההגנה לבסס בקשתה לנוכח העילה הנוספת, שבסיפא לסעיף 80 הנ"ל. זוהי עילה המבוססת על מגוון רחב של שיקולים, בין היתר, טיב הזיכוי; התנהלות המאשימה; נסיבותיו האישיות של הנאשם; וכן - נזקים מיוחדים שנגרמו לו.

אף אם תמצה לומר שהיה בידי המאשימה די ראיות המצדיקות הגשת האישום וכן - שהזיכוי, במקרה דנן, הוא מחמת הספק - מצב בו על פי הרוב - לא ייפסקו פיצויים - הרי לולא מחדלי החקירה, שבמקרה דנן נקבע בהכרעת הדין, שהם מהותיים ומשמעותיים - היתה עשויה להימנע מהנאשם כליל הסאגה הארוכה של ההליך הפלילי, במסגרתו אף נפגע במעמדו בשירות, שהיווה הקריירה של חייו (כפי שהוכח מהמוצגים נ/2 - נ/3 שהוגשו בתיק המוצגים מטעם ההגנה במהלך הדיון בבקשה).

המדובר באיש חוק, שלהגשת כתב אישום נגדו מתלווה פגיעה פוטנציאלית גדולה מאוד ולאור כך - מוצא בית המשפט ליתן ביטוי למחדלים הללו ולו משיקולי צדק.



יש לזכור: המדובר במי שזעק לחפזו מהרגע הראשון ועמד על כך, שתיבדקנה המצלמות, בהן מתועד האירוע. משעדי כה לא ניתן הסבר להתעלמות מדרישתו זו ולאחר מכן - למחדל החמור של מחיקת הסרטון - מוצא בית המשפט, כי קיים נימוק מיוחד, המצדיק מתן הפיצוי ולו משיקולים שלפנים משורת הדין.

אשר לגובה הפיצוי: לכל נאשם ולסובבים אותו עלולים להיגרם נזקים כתוצאה מניהול הליך פלילי. הטענות בנוגע לנזקים הכלכליים, שנגרמו לנאשם, נטענו בעלמא, ללא הוכחה בראיות של גובה הנזקים או של הקשר הסיבתי שבין הנזקים הנטענים לבין המעצר. מכל מקום, נפסק, לא פעם, כי הפיצוי לפי סעיף 80 הנ"ל הוא בגין מעצר והוצאות הגנה, ולא בגין נזקים אחרים. ראו ע"פ 1767/94 יוסף ואח' נ' מדינת ישראל, פ"ד נ"ג(1) 505. במקרה דנן, אין טענה, כי הנאשם נעצר ולכן יתמקד הפיצוי בהוצאות הגנתו.

בהתאם לדין מוגבל הפיצוי בהתאם לסכומים הנקובים בתוספת לתקנות.

סיכום

בית המשפט מקבל הבקשה, בכל הנוגע לראש הנזק של פיצוי בגין הוצאות ההגנה - אם בעילה, שעניינה שיקול הדעת הנוגע להגשת כתב האישום ואם בעילה החלופית - משיקולי צדק.

ההגנה תגיש לבית המשפט, בתוך 7 ימים מהיום, אסמכתאות בנוגע לשכר הטרחה, ששילם הנאשם, וכן, פסיקתא ובה חישוב (מוסכם עם המאשימה) באשר להוצאות ההגנה, בהתאם לסכומים הנקובים בתוספת לתקנות, אשר בכל מקרה לא יעלה על הסכום, ששולם בפועל.

המזכירות תשגר ההחלטה לב"כ הצדדים.

הודעה זכות הערעור.

ניתנה היום, י"א ניסן תשפ"א, 24 מרץ 2021, בהעדר הצדדים.